

Grammar riddles

Als leraar in opleiding Engels op een mbo heb ik te maken met studenten die al jaren grammatica hebben gehad maar bij wie de stof niet heeft bevestigd. Dit zie ik terug in de spreek- en schrijfvaardigheid: als leerlingen bijvoorbeeld in het Engels vertellen over hoe de vakantie is geweest, dan gebruiken zij tegenwoordige tijden in plaats van verleden tijden. Bij navraag blijkt dat zij de grammatica tijdens hun vooropleidingen (dit zijn meestal verschillende lagen van het vmbo) deductief aangeboden hebben gekregen. Inductieve grammatica kennen zij niet. Op het mbo werken we met digitaal lesmateriaal waarbij de grammatica ook alleen deductief aangeboden wordt. De grammaticaregels worden in het Engels uitgelegd en de studenten worden niet uitgedaagd om over de regels na te denken. Tijdens lesobservaties zag ik dat leerlingen de uitlegfase van deductieve grammatica graag overslaan en dat zij het liefst direct aan de slag gaan met het maken van oefeningen. Inductieve grammatica biedt leerlingen ook de mogelijkheid om direct aan de slag te gaan, en ik vroeg me dan ook af of inductieve grammatica mijn leerlingen kon helpen om een betere grip op de stof te krijgen.

In mijn zoektocht naar inductief lesmateriaal voor mijn mbo-leerlingen stuitte ik op het gegeven dat ik nauwelijks geschikt lesmateriaal kon vinden. Uit het onderzoek van Nothe (2009) blijkt dat inductieve grammatica geen eenduidig begrip is in de praktijk van het onderwijs. Ik begon een eigen invulling aan inductief te geven. Het bekende beeld van inductieve grammatica is dat

leerlingen een stuk tekst analyseren en daaruit regels destilleren. Echter, bij leerlingen uit mijn remedialteachinggroep op het mbo ontdekte ik het gevaar van het verdwalen in lange teksten. Voor mijn leerlingen is een duidelijke focus of geleiding belangrijk om de gewenste 'aha'-momenten te bereiken. Daarom hield ik de teksten en zinnen kort en ontwierp ik raadsels. In plaats van deductief uit te leggen wanneer je bijvoorbeeld *will* en wanneer je *going to* gebruikt, gaf ik leerlingen voorbeeldzinnen en vroeg ik hun zelf de situatie te analyseren met behulp van een vraag:

Waar zou jij de volgende zinnen op de lijn plaatsen?

It's going to be a beautiful day, the sun is shining.
It will rain, the clouds are turning grey.

minder zeker

zeker

Na een aantal van deze oefeningen wordt de grammaticaregel duidelijk: *going to* gebruik je voor plannen/gebeurtenissen die zeker zijn en *will* gebruik je voor plannen/gebeurtenissen die minder zeker zijn. De antwoorden kunnen eenvoudig gegeven worden, zodat de raadsels wellicht als digitaal lesmateriaal geschikt zouden zijn. (Voor overige voorbeelden, zie kader.)

Ik heb in mijn remedialteachinggroep op het mbo verschillende onderdelen grammatica middels *grammar riddles* behandeld en kwam tot de conclusie dat goed geleide inductieve oefeningen lestijd kunnen besparen. Meerkeuzeopties mogen beperkt zijn, zodat succeservaringen bereikbaar zijn. Slecht geleide oefeningen veroorzaken juist lestijdverlies; leerlingen blijven te lang in de analyserende fase hangen – ze worden onzeker en gaan aan hun capaciteiten twijfelen. Korte, inductieve raadsels activeren leerlingen en dagen hen uit om oplossingen te zoeken. Bovendien kunnen leerlingen de stof niet consumeren zoals bij deductief leren, maar moeten ze geconcentreerd werken, willen ze verder kunnen komen. Inductieve grammatica middels raadsels nodigt leerlingen ook uit om samen te werken; zij sparren met elkaar als zij zoeken naar oplossingen.

Mijn leerlingen waren enthousiast en vertelden nu pas de grammatica te begrijpen. Het lijkt dan ook aan te bevelen dat inductieve grammatica een plaats krijgt binnen leergangen en binnen het (digitaal) lesmateriaal. ■

Chantal Naucke-Snijder

LITERATUUR

Nothe, A. (2009). *De 'i' van inductief* (Masterscriptie). Universiteit Utrecht.

Waarom wordt in de ene zin *much* gebruikt en in de andere zin *many*?

There is much milk – there are many bottles of milk.
I have much money – I have many dollars.

Waarom wordt in de ene zin *-ly* gebruikt en in de andere zin geen *-ly*?

A beautiful girl – she dances beautifully
The boy is slow – he runs slowly